

Tessa en het onzichtbare toververband

Probleem/problemen:

Een kind dat symptomen vertoont die passen bij nog niet geopenbaard trauma en/of misbruik

Geschied voor:

Kinderen jonger dan 12 jaar; in het bijzonder effectief voor heel jonge kinderen. **Voor een kind dat bedreigd is, lijkt dit verhaal, in combinatie met andere, het meest effectief als het op een bandje is opgenomen; dit staat het kind toe het verhaal herhaaldelijk te beluisteren. Het cassettebandje kan beginnen met bemoedigende verhalen als “De Held, “De jongen die een draak moest vangen” en “De leeuw in het hol”, waarbij de naam van het kind in deze drie verhalen gebruikt wordt. Voeg dan “Robbedoes/Tessa” en verhalen als “De kleine vos”, “De stekelige braamstruik”, “De verbrande boom” en “De grote oorlog” toe.** Laat de familie weten dat het niet uitmaakt of het er op lijkt dat het kind geen aandacht schenkt aan het bandje; de boodschappen worden gehoord door het wijze deel van het kind, ook als hij of zij er geen bewuste aandacht aan schenkt. (Zie “Brief aan ouders”, Appendix D). Als je dit verhaal tijdens therapie vertelt, zorg er dan voor een grote, pluchen hond* en een lang verband beschikbaar te hebben. Op het moment dat Robbedoes/Tessa in het verhaal een onzichtbaar magisch verband om zijn/haar snuit krijgt, laat je het kind het verband om de hond zijn/haar snuit wikkelen. Als Robbedoes/Tessa het verband van zijn/haar snuit haalt, laat je het kind hetzelfde doen bij de hond.

Als het kind door dit verhaal geagiteerd raakt, kan dit betekenen dat hij/zij een nog niet openbaar gemaakte traumatische gebeurtenis heeft meegemaakt. Laat daarom de familie het bandje verschillende avonden na elkaar afspelen zodra het kind in slaap gevallen is. Zodra het kind onthult waar hij het moeilijk mee heeft, verdwijnen meestal de agitatie en de tegenzin in de verhalen.

Boodschap:

De kracht van een kind is **om de waarheid te vertellen** en de waarheid te blijven vertellen over wat hem of haar dwarszat aan volwassenen die krachtig zijn en het kind kunnen beschermen. (Neem nota van de beschrijving van symbolen en metaforen in dit verhaal in “Het gebruik van therapeutische verhalen begrijpen” in het begin van dit boek)

Symbolen en metaforen:

Nachtelijke activiteiten (jagen op vuurvliegjes e.d.): niet bang zijn voor het donker

Tochtje naar het diepst van het bos: elke periode gedurende welke het kind getraumatiseerd is

Onzichtbaar toververband: elke bedreiging of reden waardoor het kind tot zwijgen is gebracht

Verdwijnen: elke bedreiging of negatieve consequentie die vastzit aan het openbaren van de traumatische gebeurtenis

Doorn: pijn van de zwijzaamheid

Zwemmen: op een goede manier omgaan met gevoelens

Verband dat “zeer doet” als het wordt verwijderd: pijn en angst die kunnen voorkomen als resultaat van het openbaar maken van de traumatische gebeurtenis

Onderdelen van het verhaal die gewijzigd kunnen worden:

De gezinssamenstelling kan veranderd worden en de symptomen die het kind heeft. De mensen die vragen stellen aan de puppy (Als een gezinslid verdacht is van misbruik van het kind, gebruik dan “iemand” of “juffrouw” of “vriend” in plaats van familie).

Opmerking:

Dit verhaal is geschreven voor een vierjarige jongen waar bij bleek dat hij bedreigd was door zijn vader om het misbruik niet te vertellen, welk misbruik tijdens bezoeken plaatsvond. Het verhaal was voorgelezen aan het kind en tegelijkertijd werd het verhaal opgenomen. Kort na het verlaten van de therapie sessie begon hij het misbruik aan zijn moeder te vertellen. Zij liet hem het verhaal nog vele keren horen, zoals ik aanbevolen had en hij bleef doorgaan met het onthullen van heel traumatisch en uitgebreid sexueel en lichamelijk misbruik. Let op dat dit verhaal geen specifieke details geeft die het kind naar onthulling van één soort misbruik leiden in plaats van naar een andere. Robbedoes/Tessa heeft aangetoond een effectieve betekenis te hebben om jonge kinderen te bemoedigen de bron van hun symptomen te onthullen.

De symptomen van getraumatiseerd zijn door heel verschillende ervaringen kunnen heel erg op elkaar lijken. Het is belangrijk te beseffen dat een kind een gebeurtenis als heel traumatisch kan ervaren, waar een volwassene nauwelijks op zou reageren in dezelfde situatie. Bijvoorbeeld: een kind vertelde dat hij door een klasgenoot werd gepest, die hem “Karel de Kotser” noemde en zijn werk in de klas verscheurde. De symptomen verdwenen toen dit probleem werd aangepakt.

Onthullingsverhalen bieden een therapeut een aanvullende techniek om een kind helpen om te gaan met traumatische ervaringen.

Tessa en het onzichtbare toververband

Er was eens lang geleden een puppy die Tessa heette. Tessa woonde bij haar ouders, broertjes en zusjes en speelde de hele dag. Zij was nergens bang voor en iedereen zei dat zij een avontuurlijk hondje was. Tessa ging vaak op onderzoek uit rond haar huis, kijkend onder stenen en blaffend naar torren en spinnen. Ze was dol op de avond, als de zon langzaam onderging, want dan kon ze jagen op vuurvliegjes en met andere nachtdieren janken naar de maan.

Op een dag vertrok Tessa voor een tochtje diep het bos in en toen ze terugkwam, was ze anders dan de oude Tessa. Ze was bang om te gaan slapen en bang om weg te gaan bij zijn familie. Ze had nachtmerries en bibberde van angst als iemand het idee opperde om onder stenen te gaan kijken of in haar eentje er 's nachts op uit te gaan. Ze had vaak last van buikpijn en haar hoofd deed ook vaak pijn.

De familie van Tessa had in de gaten dat Tessa niet meer de oude was sinds haar tochtje naar het bos en ze vroegen aan de puppy waarom zij veranderd was. Maar Tessa was niet in staat om over het tochtje te praten, want toen ze daar in het bos was, had ze een onzichtbaar toververband over haar mond gekregen en was haar verteld dat ze zou verdwijnen als ze het weghaalde. Tessa moest echt heel bang zijn geweest om te verdwijnen, want ze had het verband op haar plaats laten zitten, zelfs toen iedereen in haar buurt haar bleef vragen waarom zij zich zo anders gedroeg. Tessa werd echt heel bang als ze haar vragen stelden, want ze wist zeker dat als het verband er af ging, de voorspelling uit zou komen: ze zou verdwijnen. Als het gesprek weer op het bos terecht kwam, stond ze op en rende ze rondjes vanwege alle gevoelens die ze van binnen had. Ze keerde haar rug toe naar de vragenstellers en had het gevoel dat ze misselijk was in haar buik.

Op een dag werd Tessa door een doorn geprikt en ze jankte van de pijn. Haar familie wist dat zij in de doornbosjes had gezeten en ze vroegen haar waar ze zich pijn gedaan had, maar het onzichtbare toververband zorgde ervoor dat zij het niet kon zeggen. De omstanders probeerden het te raden: "Zit het in je achterpoot?" "Zit het in je voorpoot?" "Zit het in je oor?" Maar niemand kon ontdekken waar de doorn zat en de doorn bleef de puppy alsmeer meer zeer doen. Tessa wist dat de doorn in haar staart zat, maar zij kon hem er zelf niet uitkrijgen. Haar familie werd erg ongerust over Tessa en zei haar dat zij hen moest vertellen waar de doorn zat, zodat ze haar konden helpen. Maar Tessa bleef stil. Zij had nog steeds het onzichtbare toververband op zijn plaats zitten en ze was banger om het er af te halen dan dat zij bang was om de doorn in haar staart te laten zitten.

Een van de andere honden, een gemene oude mafkees die Spot heette, begon Tessa de volgende dag te pesten. "Ik durf erom te wedden dat jij zelfs niet weet hoe je moet zwemmen," zei hij op een gemene manier. "Van alle honden in de hele wereld ben jij vast en zeker de enige die ooit geboren is die niet weet wat zij in het water moet doen. Ha!" Spot bleef maar doorgaan met het pesten en opstoken van Tessa, totdat Tessa in de gaten kreeg dat de oude hond alleen maar praatte om zichzelf te horen.

Tessa ging naar de waterkant (terwijl zij meer dan een beetje bang was), waadde er in, bewoog haar poten en haar lijf en stak snel het meertje over. Zij kon zwemmen. De oude hond had geprobeerd haar voor de gek te houden, maar Tessa had ontdekt dat kinderen kunnen ontdekken wanneer ze voor de gek gehouden zijn. Tessa had ontdekt dat zij de kracht bezat om het verschil uit te vinden tussen een leugen en de waarheid.

Na deze ervaring met Spot begon Tessa zich af te vragen hoe het nou zat met het onzichtbare toververband. Ze begon in de gaten te krijgen dat zij voor de gek gehouden was door te denken dat ze het nooit moest verwijderen. Dus bracht Tessa haar poot naar haar mond. Voorzichtig peuterde zij er aan en het deed een klein beetje pijn toen het er af ging, maar Tessa **verdween niet**. Met een groot gevoel van opluchting omdat zij van het verband verlost was, rende zij naar huis om haar familie erover te vertellen. Toen vertelde zij hen waar de doorn in haar staart zat en vroeg hun hulp om die er uit te halen. Zij had al zolang last van de doorn in haar staart dat het maar een klein beetje zeer deed toen ze hem eruit haalden, maar zij voelde zich opgelucht **toen hij eruit was**.

Niet lang daarna werd Tessa weer haar oude zelf, jagend achter vuurvliegjes en de hele nacht opblijvend. Zij merkte dat zij weer beter kon slapen, zij had geen nachtmerries meer en was niet meer bang om alleen te zijn,

En om er zeker van te zijn dat zij nooit meer een onzichtbaar toververband zou dragen, vertelde Tessa aan iedereen over haar tochtje in het bos en hoe bang zij was geweest om er over te praten. **En hoe vaker zij de waarheid vertelde, hoe veiliger en sterker zij zich voelde**, want Tessa had ontdekt dat het onzichtbare toververband helemaal geen toverkracht had - het was er alleen om haar het zwijgen op te leggen. Zij had een lesje geleerd dat zij nooit zou vergeten: dat praten over haar tochtje in het diepst van het bos aan vertrouwde volwassenen die kinderen beschermen, haar sterker en veiliger deden voelen.

By Nancy Davis, Ph.D. & Karen Custer, L.C.S.W.-C;
Copyright 1986

Vertaald door Ria Pasma, spelbegeleidster/speltherapeut
maart 2005